

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/23/2019
Identifikačné číslo spisu:	1112233500
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1112233500.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu UVER INVEST, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Čremchová 2F, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Škubla & Partneri s. r. o., so sídlom v Bratislave, Digital Park II, Einsteinova 25, IČO: 36 861 154, proti žalovanému Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Námestie slobody 6, zastúpenej AKMG, s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Dolná 6A, IČO: 36 800 589, za účasti intervenienta na strane žalovaného Mestská časť Bratislava-Karlova Ves, so sídlom v Bratislave, Námestie svätého Františka 8, IČO: 00 603 520, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9 C 189/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2017, sp. zn. 4 Co 82/2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2017, sp. zn. 4 Co 82/2017 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. júna 2016, č. k. 9 C 189/2012-668 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal náhrady škody spôsobenej mu nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci podľa § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Mal za preukázané, že spoločnosť žalobcu podala dňa 23. októbra 2009 na príslušný stavebný úrad Mestská časť Bratislava-Karlova Ves návrh na vydanie územného rozhodnutia o umiestnení stavby POLYFUNKČNÝ OBJEKT GreenHILL - W. v zmysle § 35 zákona č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku. Vzhľadom na nečinnosť stavebného úradu podal dňa 20. decembra 2010 proti nečinnosti stavebného úradu na Krajskom stavebnom úrade v Bratislave sťažnosť v zmysle zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov. O návrhu na vydanie územného rozhodnutia rozhodol príslušný stavebný úrad Mestská časť Bratislava-Karlova Ves rozhodnutím č. SU 2011/09/14145/4985/Vaa/Krv zo dňa 28. februára 2011, ktorým zamietol predmetný návrh na vydanie územného rozhodnutia. Žalobca podal voči rozhodnutiu stavebného úradu odvolanie, pričom Krajský stavebný úrad rozhodnutím č. A-2011/1639-DLD zo dňa 26. júla 2011 rozhodnutie stavebného úradu potvrdil. Rozhodnutia stavebných úradov boli na základe žaloby žalobcu podrobené aj súdnemu prieskumu, v rámci ktorého Krajský súd Bratislava v

konaní sp. zn. 4 S 193/2011 žalobu zamietol. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe odvolania žalobcu rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 29/2012 zo dňa 30. septembra 2013 potvrdil rozsudok krajského súdu. Na základe podanej ústavnej sťažnosti Ústavný súd SR uznesením sp. zn. II. ÚS 265/2015 zo dňa 23. apríla 2015 túto sťažnosť žalobcu odmietol, nakoľko závery Najvyššieho súdu SR v danej veci podľa názoru ústavného súdu nevykazujú známky svojvôle a sú aj ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnené. Vychádzal z toho, že predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je súčasné splnenie troch základných predpokladov, a to nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Dospel tak k záveru, že vzhľadom k tomu, že nebola naplnená podmienka príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a spôsobenou škodou, nebolo možné nároku žalobcu vyhovieť a zároveň nebolo potrebné sa ďalej zaoberať otázkou výšky uplatnenej škody žalobcom. Uviedol, že otázka príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom orgánu štátu a konkrétnou škodou je jedným z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, pričom splnenie tejto podmienky nemal v danom prípade za preukázané. Poukázal aj na skutočnosti, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu za obmedzenie užívania pozemkov v ochrannom pásme v zmysle § 15 ods. 8 zák. č. 131/2010 Z.z. o pohrebniectve voči zriaďovateľovi pohrebiska - Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, ktoré konanie bolo vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 24 C 254/2013. Žalobca si v označenom konaní uplatňuje náhradu za obmedzenie užívania pozemkov ako jednorazovú náhradu vo výške 11.618.311,51 Eur ako aj denné odškodné vo výške 280,65 Eur za každý deň trvania obmedzenia užívania pozemkov počnúc dňom 1. januára 2014. Konštatoval, že žalobca po nezrealizovaní projektu Green HILL pozemky, na ktorých mal byť projekt postavený, ďalej predal. Napriek tomu, že k realizácii projektu Green HILL v zmysle navrhovanej projektovej dokumentácie nedošlo, mal za to, že žalobcovi nič nebránilo v tom, aby úpravou projektu, pri rešpektovaní ochranného pásma pohrebiska v šírke 50 m ďalej pozemky využil na realizáciu výstavby.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 29. novembra 2017 sp. zn. 4 Co 82/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu a intervenientovi na strane žalovaného nárok na náhradu trov konania nepriznal. Zhrnul, že žalobca sa svojou žalobou od žalovaného domáhal náhrady škody spôsobenej mu nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Nesprávny úradný postup vyvodzoval z nečinnosti stavebného úradu dôvodiť tým, že stavebný úrad preukázateľne postupoval v konaní v rozpore s právnymi predpismi, neuskutočnil zákonom predpísané procesné úkony, počas obdobia vyše 17 mesiacov neuskutočnil v konaní jeden jediný úkon a najmä nevydal rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, čím možno hodnotiť konanie stavebného úradu ako absolútnu nečinnosť a postup stavebného úradu ako nesprávny úradný postup. Žalobca následne v podanej žalobe vyčísľil škodu mu vzniknutú v dôsledku nesprávneho úradného postupu stavebného úradu v celkovej sume 11.639.849,91 Eur, pričom táto suma pozostáva zo skutočnej škody v sume 3.663.759,91 Eur a ušlého zisku žalobcu v sume 7.976.090,- Eur. K podmienke príčinnej súvislosti spôsobenej škody žalobca uviedol, že ak by stavebný úrad postupoval v územnom konaní v súlade s právnymi predpismi, došlo by k vydaniu rozhodnutia o umiestnení stavby najneskôr do 23. novembra 2009. Následne až do 31. decembra 2010, by mal čas na získanie stavebného povolenia pre projekt GreenHILL. Po získaní stavebného povolenia by mohol uskutočniť stavbu a realizovať svoj podnikateľský zámer spojený s projektom GreenHILL. V dôsledku nesprávneho úradného postupu, nečinnosti stavebného úradu, došlo k zmareniu projektu GreenHILL a vzniku škody, pričom ak by k nesprávnemu úradnému postupu stavebného úradu nedošlo a rozhodnutie o umiestnení stavby by bolo vydané v zákonom stanovenej lehote, nedošlo by ani k vzniku škody. Aj odvolací súd mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že došlo k žalobcom tvrdenému nesprávnemu úradnému postupu, spočívajúcemu v nečinnosti stavebného úradu, keďže postupoval v konaní v rozpore s právnymi predpismi, neuskutočnil zákonom predpísané procesné úkony, počas obdobia vyše 17 mesiacov neuskutočnil v konaní jediný úkon a najmä nevydal rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. K úspešnosti nároku žalobcu však preukázanie splnenia prvej podmienky zodpovednosti na náhradu ním požadovanej škody nestačí, nakoľko by museli byť kumulatívne splnené aj ďalšie podmienky, a to existencia vzniknutej škody a príčinná súvislosť medzi nimi. Pre posúdenie otázky príčinnej súvislosti bolo totiž podstatné to, že aj keby stavebný úrad bol dodržiaval zákonom

stanovené lehoty pri postupe v konaní a rozhodovaní o žiadosti žalobcu o vydanie územného rozhodnutia, nemožno vychádzať zo skutočnosti, že by bolo žiadosti žalobcu o vydanie územného rozhodnutia vyhovie, pričom navyše ani vydaním právoplatného územného rozhodnutia sa stavba ešte nerealizuje a začať realizovať stavbu by žalobca mohol až na základe právoplatného stavebného povolenia. Takže nebolo možné vyvodzovať bezprostrednú príčinnú súvislosť z nečinnosti stavebného úradu v súvislosti s ním uvádzanou (jemu) vzniknutou škodou v dôsledku nerealizovania predmetného projektu. V danom prípade tak nebola splnená podmienka príčinnej súvislosti medzi uvedeným nesprávnym úradným postupom stavebného úradu a žalobcom uvádzanou škodou, a to aj bez ďalšieho zaoberania sa problematikou a výkladom zákonov č. 470/2005 Z.z. a č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve a ich prechodnými ustanoveniami. Odvolací súd uzavrel, že vzhľadom na nepreukázanú existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom stavebného úradu a žalobcom uvedenou škodou nebolo potrebné sa zaoberať ani preukazovaním existencie a výšky škody.

3. Tento rozsudok napadol včas podaným dovolaním žalobca, ktorého prípustnosť odvodzuje z § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Poukázal okrem iného na to, že odvolací súd v rozpore s § 219 ods. 3 CSP neoznámil žalobcovi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami, hoci žalobca o uvedené niekoľkokrát požiadal.

4. Žalovaný navrhol dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie, ktoré má predpísané náležitosti (§ 428 CSP), podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť.

6. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. V danom prípade dovolateľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

10. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno iba v prípadoch Civilným sporovým poriadkom výslovne stanovených napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné

preskúmať akékoľvek rozhodnutie (napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

11. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že sa v ňom nachádza podanie z 30. januára 2017 (č. l. 717 spisu), v ktorom žalobca žiada, aby ho súd upovedomil o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku elektronickou formou na e-mailovú adresu office@skubla.sk. Ďalej zistil, že sa v spise nachádza podanie zo dňa 27. októbra 2017 (č. l. 771 spisu), v ktorom v bode 21 opakovane žiada upovedomenie o mieste a čase vyhlásenia rozsudku elektronickou formou na rovnakú e-mailovú adresu (č. l. 777 spisu).

12. Podľa § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiadala, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

13. Podľa článku 3 ods. 1 Základných princípov CSP každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

14. Keďže porušenie procesného práva uvedeného v § 219 ods. 3 CSP bolo dôsledkom nesprávneho postupu súdu v odvolacom konaní, bolo žalobcovi znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

15. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

16. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

17. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.